

„კლასის გუნდები იყოფიან სამჯგუფად“

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტმა დაამტკიცა სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციისა და კომიტეტის ფეხბურთის სამმართველოს წინადადება...

გადავლენ გუნდები, რომლებიც ჩემპიონატში ბოლო ორ ადგილს დაიკავენ... „კლასის I ჯგუფში წლებულს ითამაშებენ: „კარატი“ (ალმა-ათა), „ლოკომოტივი“ (მოსკოვი)...

Large advertisement for 'Lelo' (ლელო) magazine, issue No 5 (3999), dated 1970. Includes a portrait of a man and text about physical culture and sports.

კლასის ფრენბურთულ ვალებს ხანმოკლე არდადეგები გაუთავდათ: გუშინწინ საბჭოთა კავშირის უძლიერესმა გუნდებმა რიგსა და კიევში ქვეყნის ჩემპიონატის მეორე ტურის სტარტი აიღეს.

ვის არმიელთა კოლექტივმა მეტოქეებს სიურპრიზი შესთავაზეს — საუცხოოდ აიღეს გათამაშების სტარტი. რიგში ალმა-ათის „ბურვესტნიკისა“ და ადგილობრივი „რადიოტექნიკის“ მატჩი ორსაათნახევარს გაგრძელდა და უაღრესად მწვავე ბრძოლით აღინიშნა.

Advertisement for 'Beimori' (ბეიმორი) magazine, issue No 5 (3999), dated 1970. Includes a portrait of a man and text about physical culture and sports.

ქვეყნის ფეხბურთის კონფედერაციის პრეზიდიუმის დასკვნის მიხედვით, სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის და კომიტეტის დაარსების საკითხი გადაწყვეტილია.

მონაცემები, რომლებიც სკოლებში ფიზკულტურის სწავლების ეფექტურობის თვალსაზრისით ამაღლების საშუალება მოგვცა. დღეს სპორტ ფუნდამენტალურ მეცნიერებებს ეყრდნობა.

Advertisement for 'Beimori' (ბეიმორი) magazine, issue No 5 (3999), dated 1970. Includes a portrait of a man and text about physical culture and sports.

სოფელ კონხარის საშუალო სკოლაში (დირექტორი მ. ჩიკოვანი, ფეხბურთის მასწავლებელი გ. მეფარიშვილი) ბოლო ხანს დიდერ ყურადღება ექცევა ფიზიკურ კულტურას.

„მფრინავ მოთხილამურეთა“ ტრადიციული ოთხი ტრამპოლინის ტურნეს წლებულს განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებდნენ იმ ქვეყნების ფედერაციებში, რომლებიც თავიანთი სპორტსმენების გაგზავნას აპირებენ მსოფლიო ჩემპიონატში სასპარტოოდ.

დაპარბა სსრ კავშირის ჩემპიონმა და რეკორდსმენმა ვ. კრანსოვამ — 44,1. ვუთა სპრინტში იმარჯვა ვ. მურატოვმა — 39,6. ეს სსრ კავშირში საუკეთესო, მსოფლიოში კი მეორე შედეგია წლებულს. 9 იანვარს აქ საბჭოთა ქვეყნის ჩემპიონატი დაიწება.

ნ ა ბ რ ჯ ი ... უ კ ა ნ ი

ქვეყნული პერიოდიკა

სწორილია, რომ სოფლის სკოლები სპორტული ტალანტების ყაზირია. მძლეოსნობის საკაცნო ფედერაციამ მთავარი რესპუბლიკების ფედერაციებს ამიტომაც მისცა რეკომენდაცია, რომ გადაიღონ და დაწესონ საქართველოს მძლეოსნობის ფედერაციის გამომცემლობა სოფლის სკოლების მძლეოსნობა მასობრივი შეჯიბრებების ჩატარების საქმეში. ამგვარი ტურნირი პირველად ჩვენს რესპუბლიკაში მოწყობილია 1960 წელს, შემდეგ კი იგი უზოგიერთ სხვა რესპუბლიკაში ტრადიციად იქცა.

ურთულა „ლიოჯია ატლეთიკა“ 1959 წლის ოქტომბრის ნომერში დაიბეჭდა რსფსრ-ს სოფლის სკოლების მძლეოსნობა ფინალური შეჯიბრების ანგარიში. ტურნირში ავტონომიური რესპუბლიკების, მხარეებისა და ოლქების პირველობებში გამარჯვებულნი 20 გუნდი მონაწილეობდა. წარმატებით მოყვანილია მთელი რიგი მაღალი შედეგები, რომლებიც ასპარეზობის მონაწილეებმა მოიპოვეს. ამრიგად, სპორტული საქართველოს წამოწყებას კიდევ ერთი მიმდევარი გაუჩნდა.

საზღვრის უნდა აღინიშნოს, რომ რსფსრ-ს ამ ტურნირში როგორც პირადად, ისე გუნდურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული რსფსრ-ს მძლეოსნობის ფედერაციის სპეციალური პრისებისა და დიპლომებით დაჯილდოვდნენ.

ამას წინათ ბათუმის „დინამოს“ სტადიონზე საქართველოს სოფლის სკოლების მძლეოსნობა მორიგი პირველობა გაიმართა. გამარჯვებისთვის იბრძოდნენ როგორც რაიონების ნაკრები გუნდები, ისე ის სასკოლო კოლექტივები, რომელთაც რაიონულ ტურნირებში ისახელეს თავი. სარბიულზე გამოვიდა რაიონების 19 და სკოლების 13 გუნდი.

პირველობამ ერთსეულ კიდევ ცხადყო, რა უმრეტესი წყაროა სოფლის სკოლების მძლეოსნობის შეჯიბრებები. მაგრამ, სამწუხაროდ, უნდა გამოვტყდეთ, რომ რესპუბლიკის ბევრ რაიონში ტურნირები ცუდად მოწყობილია. ყველა სკოლა ვერ მოიხილეს. განსაკუთრებით ცენტრიდან დაშორებული სკოლები „დავიწყდა“. ამ სკოლებში კი სწორად ნიჭიერი ათლეტები „იმალებიან“, რომელთაც წარმატებით შეუძლიათ საქართველოს ღირსების დაცვა. უზოგიერთ რაიონში შეჯიბრება საერთოდ არ ჩატარებულა.

ამის მთავარი მიზეზია ადგილობრივი ხელმძღვანელი მუშაობის უპასუხისმგებლო დამოკიდებულება საქმისადმი. განსაკუთრებით უნდა ვუთხროთ ფიზკულტურისა და სპორტის რაიონულ კომიტეტებს, „კოლმეურნის“ რაისაბჭოს, განათლების განყოფილებებს, რომელთაც მართლ თავიანთი რაიონების პირველობების გამართვა კი არა, მონაწილეობა მატერიალური უზრუნველყოფა — ჩამოსულ სპორტსმენთა კვება და დაბინავებაც ევალებოდათ.

„კოლმეურნის“ მასშტაბის რაისაბჭოს თავმჯდომარე კ. გოგობაძემ თავი იმით იმართლა, თითქმის შეჯიბრების დღეებში მითითებული არ იყო, რომ შორი სოფლებიდან ჩამოსულთა კვებისა და ბინის ხარჯები მათ უნდა გაეღოთ. საშურის „კოლმეურნის“ რაისაბჭოს თავმჯდომარემ პ. მასარავილმა გვისაყვებურა: „შარშანდელ შეჯიბრებაში მესრულებული სათარბო ნორმები მე გვემს შეჯიბრებაში არ ჩამოვალეს, ამიტომ წლებულს კაპიჯაც არ დავსარჯავო.“

გინ როგორ იმუშავა წლის განმავლობაში, როგორია შედეგები. ეს ფინალური ტურნირის სტატისტიკა დაადასტურა.

ბათუმის ამინდმა მოსპარეზოთ ხელი არ შეუწყო — შეჯიბრების პირველი ნახევარი ბავშვებმა კოკისპირულ წვიმაში, წყლით დაფარულ მიწებზე და სექტორებზე გაატარეს. მიუხედავად ამისა, ტექნიკური შედეგები დამაკმაყოფილებელი აღმოჩნდა.

განსაკუთრებით კარგად გამოვიდნენ ქაბულეთის რაიონის სოფელ მუსაბატის სკოლის მოსწავლეები. ხელკუშბარის ტყორცნაში პირველობა სწორედ მათ მოიპოვეს. ყველაზე უმცროსი ასაკის (12 წლის) გოგონებში თავი ისახელეს თავიანთი სპორტული ტალანტების ყაზირა. მძლეოსნობის საკაცნო ფედერაციამ მთავარი რესპუბლიკების ფედერაციებს ამიტომაც მისცა რეკომენდაცია, რომ გადაიღონ და დაწესონ საქართველოს მძლეოსნობის ფედერაციის გამომცემლობა სოფლის სკოლების მძლეოსნობა მასობრივი შეჯიბრებების ჩატარების საქმეში.

ნებში თავი ისახელა ციური ვერულები — 38,90 მ, ბიჭებში — რევაზ მენაღარიშვილი — 44,90 მ. 14 წლის მოსწავლეებში პირველობა დასაკუთრა თეიმურაზ ქათამაძემ — 56 მ. იგი უძლიერესი აღმოჩნდა 800 მეტრზე რბენაშიც — 2.34,2. 15 წლის რევაზ რამაძემ მოიგო 400 მეტრზე რბენა — 1.01,4, 13 წლის ნარგიზა მგავანაძემ — სიმაღლეზე სტომა — 125 სმ.

მუსაბატის სკოლის წარმომადგენლებმა საბოლოოდ გუნდური I ადგილი დაიკავეს. მათ დასაკუთრეს საქართველოს განათლების სამინისტროს პრისი და დიპლომი. სკოლის დირექტორი შ. შაიშვილი და ფიზკულტურის მასწავლებელი თ. მენაღარიშვილი რესპუბლიკის განათლების სამინისტროს სიგელებით დაჯილდოვდნენ.

მუსაბატის, აგრეთვე, უზოგიერთი სხვა სოფლის სკოლის მოსწავლეთა წარმატების მეშვეობით ქობულეთელებმა რაიონების გუნდების ტურნირშიც ისახელეს თავი — პირველობა და თასი დასაკუთრეს. ამრიგად, განათლების სამინისტროს ორივე ჯილდო ქობულეთის რაიონის წარმომადგენლებს დარჩათ.

რამ განაპირობა ეს წარმატება? მონდომებულმა მუშაობამ, რაიონული შეჯიბრებების მასობრივად, ორგანიზებულად ჩატარებამ. მართლ ის რადღირს, რომ ქობულეთის რაიონის სოფლის სკოლების ტურნირში, რომელიც სამ დღეს გაგრძელდა, 250 ბავშვი მონაწილეობდა. თანაც, სარბიულზე თითქმის ყველა სკოლის წარმომადგენლები გამოვიდნენ. „კოლმეურნის“ რაისაბჭოს თავმჯდომარის თ. ლევაგას სახსახლოდ უნდა ითქვას, რომ ნორ სპორტსმენებს მან ყველა პირობა შეუქმნა, არც კვება და სასტუმრო და დაუმალდებია. პოპოვსავე იყო შედეგები, რომ მოსწავლეები მინცდამაინც არ დატვირთულან.

სასკოლო გუნდების შეჯიბრებაში 11 ადგილზე გავიდა ქარელის რაიონის აგარის სკოლის კოლექტივი (ფიზკულტურის მასწავლებელი ბ. ლურსმანაშვილი). ამ სკოლში, ისევე, როგორც მუსაბატის, სტადიონი არა აქვთ, მაგრამ მოსწავლეებმა თვითონ მოაწყვეს სარბენი ბილიკები და სასტომი სექტორები (მუსაბატის ბავშვებმა სატყორცნი სექტორებზეც მოაწყვეს). ლურსმანაშვილის მონდომების წყალობით აგარის სკოლაში რეგულარულად ტარდება შეჯიბრებები რბენასა და სტომაში ნიჭიერი ბავშვების გამოსავლენად.

ბათუმში კარგად გამოვიდა ამ სკოლის მოსწავლე, 12 წლის ლიზა ლურსმანაშვილი, რომელმაც 60 მეტრზე რბენაც მოიგო (9,0) და სიგრძეზე სტომაზე (417 სმ). 14 წლის ალიანა გალიაშვილი ყველას აჯობა სიგრძეზე სტომაში — 544 სმ. სულ ლურსმანაშვილის აღსანიშნავი ტურნირში ექვსი პირველი, ორი მეორე და ერთი მესამე ადგილი დაიკავეს. აქვე უნდა აღვნიშნო, რომ ქარელის რაიონის სოფლის სკოლების მძლეოსნობა შეჯიბრებაში თითქმის ყველა საპრისო ადგილი სწორედ აგრეთვე სცდათ. ეს ადასტურებს ამ რაიონის სხვა მწვერვლების, განსაკუთრებით კი ქარელის მე-2 სკოლის მასწავლებლის კ. დავითაშვილის სუსტ მუშაობაც. დავითაშვილის სექტორებში მძლეოსნობის 3 ჯგუფი ჰყავდა, მაგრამ არც ერთი კარგი სპორტსმენი არ მოუშვადებია.

რაიონების ნაკრები გუნდების ტურნირში 11 ადგილი ლენტეხელებს დარჩათ. კარგი მონაწილეები აქვს ლენტეხის სკოლა-ინტერნატის მოსწავლეს, 15 წლის ნარა საბუღიანს, რომელმაც 400 მეტრზე რბენა მოიგო — 1.10,2 და 600 მეტრზე 11 ადგილი დაიკავა — 1.54,8. როგორც შარშან, წლებულსაც კარგად გამოვიდნენ ლენ-

ტების სასკოლო სკოლის სპორტსმენები (ფიზკულტურის მასწავლებელი ა. გუგავა). განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი 12 წლის გია ტვილიძემ, რომელიც 490 სმ სიგრძეზე გადასტა. ცისანა ტვილიძემ ორი II ადგილი მოიპოვა (ბადროს ტყორცნაში — 25,66 მ და ხელკუშბარის ტყორცნაში — 33,50). 12 წლის ოლეგ ლიპარტილანა პირველობა მოიგო ბირთვის კვრაში — 9,0 მ.

მაგრამ აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ რაიონში ნაკლები ყურადღება ეთმობა ნიჭიერი მძლეოსნების ყველა სკოლიდან შერჩევას. ამას ის ფაქტი ადასტურებს, რომ რესპუბლიკურ ტურნირში მეორე წელია რაიონის გუნდის სახელით ძირითადად მხოლოდ ერთი სკოლა გამოვიდა.

შესანიშნავი შთაბეჭდილება დატოვა მასშტაბის რაიონის სკოლების უზოგიერთმა მოსწავლემ. მაგალითად, 15 წლის სერგო ვასაძე (მაკვანეთი) 616 სმ სიგრძეზე გადასტა. ლევან ბოლქვაძემ (შრომა) სიმაღლეზე სტომაში ყველაზე კარგი შედეგი (155 სმ) აწვესა წვიმაში. ამ ათლეტურად განკუთარებულ ჰაბუკს შესანიშნავი ბუნებრივი მონაცემები აქვს და მაღალი შედეგების მოპოვებაც შეუძლია. მასშტაბის რაიონში 11 ადგილი დაიკავეს. მთ უფრო დიდი წარმატების მოპოვებაც შეეძლოთ, მაგრამ რესპუბლიკის დამსახურებულმა მწვრთნელმა გ. ერქომაიშვილმა და სპორტსკოლის დირექტორმა კ. ხმელიძემ ამჯერად რატომღაც ვერ შეძლეს რაიონულ შეჯიბრებაში ყველა სოფლის სკოლის სპორტსმენთა ჩამება.

რესპუბლიკურმა ტურნირმა სხვა რაიონების ნიჭიერი მძლეოსნებიც გამოავლინა. მათ შორის უნდა დავასახელოთ 14 წლის ვალენტინა კაპანაძე (ბორჯომის რაიონი), რომელმაც 300 მეტრზე რბენა კარგი შედეგით (47,8) მოიგო, 14 წლის ვანელი მიხეილ ხუნდიაშვილი და სხვ.

ნიჭიერი მძლეოსნების ცუდად ეძებენ ახმეტის რაიონში, თუმცა ადრე ამ რაიონის სკოლებში აღზრდილმა ბევრმა კარგმა სპორტსმენმა რესპუბლიკის ნაკრებში დაიმკვიდრა ადგილი, ა. მაგარი კი ქვეყნის ჭაბუკთა ნაკრების წევრი იყო და საერთაშორისო შეჯიბრებებშიც მონაწილეობდა.

პოზიციები დათმო ღუშეთის რაიონშიც. საქართველოში ბევრი იცნობს მსტომელ ც. ჩოლოშვილს, შუბის ტყორცნაში რესპუბლიკის რეკორდსმენს კ. გორძამაშვილს, ბადროს ტყორცნაში სსრ კავშირის რეკორდსმენს გ. გუდაშვილს, რომლებმაც პირველად სწორედ ამ რაიონის სოფლის სკოლების შეჯიბრებაში გამოიჩინეს თავი.

ასლა კი, ბათუმში, ღუშეთის წარმომადგენლებმა IX ადგილი დაიკავეს. ღუშეთის რაიონში ტრადიციულად კარგი მტყორცნელები იზრდებოდნენ. ეს ტრადიცია არც ასლა დარღვეულა. 15 წლის იოსებ ბედუაძემ (ანანური) მოიგო ხელკუშბარის ტყორცნა — 49,90 მ. გოგონათა შეჯიბრებაში ძილა გოგოტურმა (ბარისახო) 37,80 მ აწვესა. მისი გამარჯვებით დამთავრდა ბირთვის კვრაც — 9,45 მ. მაგრამ ეს არ კმარა.

ონელებსაც კარგი სპორტული ტრადიციები აქვთ. წლებულს ამ რაიონიდან კარგად გამოვიდნენ 12 წლის თამაზ გოგობაძე (11 ადგილი ხელკუშბარის ტყორცნაში — 43,30 მ, და ბირთვის კვრაში — 8,65 მ) და 14 წლის ვახტანგ ორდინიძე. ამ უკანასკნელმა თავისი ასაკის მოსწავლეთა შორის მოიგო ბირთვის კვრა — 10,39 მ და 11 ადგილი დაიკავა ხელკუშბარის ტყორცნაში — 48,70 მ. 15 წლის ბიჭებიდან ყველას აჯობა ბორის მეტრეველმა ბირთვის კვრაში — 10,70 მ. მაგრამ ონის რაიონშიც, რომელიც VI ადგილს დასჯერდა, ჯერ კიდევ

სრულად არაა გამოვლენილი ახალგაზრდების შესაძლებლობანი. სოფლის მძლეოსნებთან მუშაობას ბოლო წლებში რატომღაც თავი მიახებეს გარდაბნის რაიონში (ფიზკულტურის კომიტეტის თავმჯდომარე ვ. ნუცუბიძე, სპორტსკოლის დირექტორი გ. თოსაძე). ამჯერად შეჯიბრებაში ამ რაიონის სახელით გამოდიოდნენ ნოდარ აბუაშვილი, ლილი არსოშვილი, მანანა ერბოწონაშვილი, მაგრამ ისინი გლდანის სპორტსკოლა-ინტერნატის მოსწავლეები არიან და თბილისის განათლების განყოფილების სპორტსკოლაში ვარჯიშობენ. იმის გამო, რომ უმცროსი ასაკის მოსწავლეთა გამოყვანა ვერ შეძლეს, რაიონების შეჯიბრებაში გარდაბნელები X ადგილს დასჯერდნენ.

სასკოლო კოლექტივების შეჯიბრებაში სამგორის სკოლამ III ადგილი დაიკავა, ისიც მძლეოსნობაში ადრე ჩამბული ბავშვების კარგი შედეგების წყალობით. ასალი ძაღვისი გამოვლინებისთვის აქ თავი არ შეუწყებიათ.

ჩვეულებრივ, მძლეოსნობაში ცუდად მუშაობის გამართლებას სტადიონების უქონლობით ხსნიან. მაგრამ რით იმართლებენ თავს გურჯაანისა და ბორჯომის რაიონების ფიზკულტურის კომიტეტები (თავმჯდომარეები ა. ჭუჭუაშვილი და ლ. ინასარიძე) და სპორტსკოლები (დირექტორები ვ. ქარლიშვილი და გ. ფილიაშვილი)? მუშაობის დონე დაბალია გორისა და ვანის რაიონებშიც. ამიტომაც იყო, რომ ამ რაიონების წარმომადგენლები წლებულად ტურნირში ბოლო ადგილებზე გავიდნენ.

სოფლის სკოლების მძლეოსნობა განსაკუთრებითაა შერჩევას წლებულ გულგროლად მოვიკიდნენ, აგრეთვე, უზოგიდისა და წყალტუბის რაიონებში. ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტის თავმჯდომარეებმა კ. სორაგამ და ა. ყუფარაძემ, „კოლმეურნის“ რაისაბჭოს თავმჯდომარეებმა შ. ჩანგოლაძემ და ვ. კობახიძემ, სპორტსკოლების დირექტორებმა რ. ბულიამ და ა.

დავლამ რესპუბლიკურ ტურნირში საასპარეზოდ რაიონების ნაკრები გუნდების მაგიერ ცალკეული სკოლების სპორტსმენები გამოგზავნეს.

გვეტყვიან რაიონში 50 სასკოლო და რვაწლიანი სკოლა, რაიონის ფინალურ ტურნირში კი მხოლოდ 4 სკოლა მონაწილეობდა. ფიზკულტურის რაიონული კომიტეტის თავმჯდომარის გ. სურმაგას, „კოლმეურნის“ რაისაბჭოს თავმჯდომარის გ. ჭილაიას და სპორტსკოლის დირექტორის კ. ჯანადავას გულგრობის გამო ბოლო წლებში ყურადღება აღარ ექცევა ამ რაიონის სოფლის სკოლებიდან კარგი მძლეოსნების შერჩევას. სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადზე კი არც ისე დიდი დრო დარჩა, საწყენია, რომ რესპუბლიკური პირადი შეჯიბრების მეორე და მესამე პრისიონები საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მოწოდებითაც კი არ დააჯილდოვეს.

ერთი სიტყვით, წლებულადი ტურნირის შედეგების უნებელი სამწუხარო დასკვნა უნდა გამოვიტანოთ. წლიდან წლამდე უარესდება ადგილები შესარჩევი შეჯიბრების დონე, თანდათან მცირდება რესპუბლიკური ტურნირის მონაწილე გუნდების რიცხვი. მიზნის რეალურად, რომ საქმისადმი გულგრობი დამოკიდებულებისთვის უზოგიერთი ხელმძღვანელი მუშაკი დაუსჯელი რჩება.

დასასრულს მინდა აღვნიშნო შეჯიბრების მთავარი მსახიბი მ. ტულუშის მონდომებით მუშაობა, რამაც ხელი შეუწყო ასპარეზობის მაღალ დონეზე ჩატარებას.

ბ. ტახტაროვი,

საქართველოს მძლეოსნობის ფედერაციის მძლეოსნობის განყოფილებთან მუშაობის კომისიის თავმჯდომარე, რესპუბლიკის დამსახურებული მწვრთნელი.

კარგი სპორტული ტრადიციები დამკვიდრდა ამიერკავკასიის რეიონების სოხუმის №2 სასკოლო სკოლა-ინტერნატში (დირექტორი — საქართველოს სსრ სკოლის დამსახურებული მასწავლებელი ვ. ფირცხალაიშვილი, ფიზკულტურის მასწავლებელი ა. ფანცულაია).

სკოლა-ინტერნატს აქვს შესანიშნავი სპორტბაზა: კეთილმოწყობილი დარბაზი, ფეხბურთის მინდორი, კალთბურთის, ფრენბურთისა და ჩოგბურთის მოედნები, მძლეოსნობის სექტორები. განსაკუთრებით დიდი ყურადღება ეთმობა ცურვას: ამ სასწავლებლის ნორჩი მოცურავეები ბოლო სამი წელია პირველობას არ თმობენ საქალაქო შეჯიბრებებში. შესანიშნავი საჩუქარი მიიღეს ცურვის მოყვარულებმა ინტერნატის გახსნის სუბი ფლისთაზე, რომელიც ამას წინათ ზემოთ აღინიშნა. ესაა საცურაო აუზი ვათობოთი.

ცურვასთან ერთად აქ დიდი პოპულარობით ხარგებლობს ტანვარჯიში, მძლეოსნობა, მაგიდის ჩოგბურთი, ფრენბურთი, კალთბურთი...

სურათზე: ფიზკულტურის მასწავლებელი ა. ფანცულაია ორბელზე ავარჯიშებს მერველასელ ს. ქვაძაბაიას.

ტექსტი და ფოტო ვ. გოგაძისა.

ფიზკულტურისა და სპორტის

მ ე ტ ი უ ნ დ ა

გ. გუდაშვილი, ტანმწვარჯიშე მ. ბოლუხაძე, როგორც კოლეგიაზე აღინიშნა, მიღწევებზე მეტი იყო ხარვეზი, მარტო ცალკეულ სახეობებში, რის გამოც საქართველოს „დინამოს“ ნაკრებმა კომპლექსურ ჩათვლაში თავის ჭაფუჭი წინა სპარტაკიადში მოაოგებელი II ადგილიდან III ადგილზე გადაინაცვლა — წინ გაუშვა ბელარუსიის გუნდი. ეს წარუმატებლობა იმან გამოიწვია, რომ რესპუბლიკის „დინამოს“ ორგანიზაციებში სათანადოდ არ ზრუნავდნენ ძლიერი სპორტსმენების აღზრდისთვის. ნაკრებში 115 თბილისელი იყო, 12 აფხაზეთის, 10-10 ქუთაისისა და აჭარის წარმომადგენელი. მთელ რივსახეობებში გუნდები სუსტად მომზადებული სპორტსმენებით დააკომპლექტეს და სათანადოდ აღისაყენეს. აღრიცხული მაჩვენებლები გააუარესეს მოკრივეებმა, სამხისტებმა, თავისუფალი სტილის მოჭიდავეებმა, ჩოგბურთელებმა, ძალსინებმა, მოფარევეებმა, ხოლო საგზატყვილო ველობობლამა, ბალარებთა და კანოეობის ნიჩოსონობაში, წყალბობლამა და მაგიდის ჩოგბურთში ჩვენებმა თითო ჩასაოვლები ქუდაც ვერ მიიღეს.

ადგილებზე უხვირო მუშაობა იყო იმის მიზეზიც, რომ რესპუბლიკურმა საბჭომ ვერ შეძლო ავადიურ ნიჩოსონობაში, სასტენდო სროლაში, მშვიდდონობაში თუნდაც თითო კარგად მომზადებული სპორტსმენი გამოეყვანა საკავშირო სპარტაკიადში, არც კალთ-

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკური კომიტეტის კოლეგიის ანაწინადდელ სხდომაზე მოიხილნენ „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს VIII სპარტაკიადში საქართველოს სპორტსმენთა მონაწილეობის ხაკითხი. აღინიშნა, რომ საქართველოს „დინამო“ ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ ამ შეჯიბრებაში 147 კაცი თანაბრდებოდა II ჯგუფში, ხლაც გამარჯვებისთვის იბრძოდნენ ბელარუსის, უაზახეთის, აზერბაიჯანისა და ლენინგრადის გუნდებშიც.

ნლომაში 8 სპორტის დამსახურებული ოსტატი, 8 სპორტის ოსტატი, 88 სპორტის ოსტატი, 28 სპორტის ოსტატობის კანდიდატი და 22 პირველთანრიგისანი იყო, 18 პირველი, 14 მეორე და 18 მესამე ადგილი მოიხვეჭა. ცენტრალური საბჭოს ჩემპიონები გახდნენ მოჭიდავეები ე. მეგრელიშვილი, თ. ქურციკიძე, მ. გოგავა, ველოსპორტისტები (ტრეკი) ო. ფხაკაძე, რ. ალბერტიშვილი, ი. მელიქოვი, მოცურავე თ. ლევიკიშვილი, ტყვის მსროლელები შ. ქველიაშვილი, გ. თავადაშვილი და მ. პაპავა, მძლეოსნები გ. ხანგივი,

კოლექტივმა, რომლის შემადგე-

9 თვეს გასტანა თბილისის პირველმა ფეხბურთში, რომლის მონაწილეობის დაყოფილი იყვნენ სამ ჯგუფად. უძლიერეს, I ჯგუფში გაერთიანდა ფაბრიკა-ქარხნების, უმაღლესი სასწავლებლების, უწყებებისა და დაწესებულებათა 12 გუნდი. თუ მხედველობაში მივიღებთ განვლილი გათამაშების მართაობულ ვადებს, საერთო სინტეზებს, უნდა ითქვას, რომ იგი ჩატარდა ორგანიზებულად, საკმაოდ მაღალ დონეზე. კალენდარი შედგენილი იყო ისე, რომ გუნდებს შესაძლებლობა ჰქონოდათ ნორმალურად წარმოებინათ სასწავლო-საწვრთნელი მუშაობა, ჰქონოდათ სტაბილური ინტერვალი მატჩებს შორის.

მთელი რიგი ფიზკულტურული კოლექტივები სრული სერიოზულობით და პასუხისმგებლობით მოვიდნენ თავიანთი გუნდების მონაწილეობას ამ შეჯიბრებაში. ეს, პირველ ყოვლისა, ითქვას სპორტკლუბ „უშბაში“. აქ უყვართ ფეხბურთი, სათანადო ყურადღებას უთმობენ გუნდის მზადებას და თვით ფეხბურთელებიც ცდილობენ მონდობით, ენერგიით მოვიდონ ყოველდღიურ წვრთნას. შედეგად, რა თქმა უნდა, არ დაყოვნა და „უშბაში“ (მწვრთნელი რ. გალუსტანი) პირველად მოიპოვა თბილისის ჩემპიონის წოდება.

II ადგილი წილად ხვდა ყრუმუნჯთა საზოგადოების გუნდს (მწვრთნელი რ. მამაჩანოვი), ხოლო III — მსუბუქი ტაქტიკის № 3 კონტორის ფეხბურთელებს (მწვრთნელი გ. ბალიაშვილი). ამ ორგანიზაციებშიც სათანადო სიმაღლეზე იდგა სასწავლო-საწვრთნელი მუშაობა.

მართალია, სპორტო სამუშაოში ვერ მოხდნენ უნივერსიტეტის, მუდ-კამპოლის კომბინატის, პოლიტექნიკური ინსტიტუტის, № 1 სამშენებლო ატკ-ს გუნდები, მაგრამ ამ ორგანიზაციებშიც იგრძნობოდა საქმისადმი სერიოზული დაპოვიდებულება.

II ჯგუფში აღნიშვნის ღირსნი არიან სატელეკრაფო აპარატურის ქარხნის, მწვრთნელთა სკოლის გუნდები, რომლებიც გაიანდა I ჯგუფში გამოვლენ, ხოლო III ჯგუფში — კორპორის ქარხნის, სამოდელთა ფეხსაყლოს ფაბრიკის, ქალაქის სატელეფონო ქსელოს სამმართველოს გუნდები, რომლებიც გადაყვანილი არიან II ჯგუფში.

კოლექტივებში საკრძობლად გაუმჯობესდა აღმზრდელთა მუშაობა, რის შედეგადაც იკლო უხეშობამ და დისციპლინის დარღვევის შემცირებამა. გამოვლინდა ახალგაზრდა, პერსპექტიული მოთამაშეთა საკმაო რაოდენობა. მათ უმეტესობას საფეხბურთო ანბანი გაეცლია აქვს სპეციალიზებული საბავშვო სკოლებში. იმედი უნდა ექონიოდეს, რომ მომავალში ბევრ მათგანს ვიხილავთ რესპუბლიკის მოწინავე გუნდებში.

როცა ვილაპარაკებთ თბილისურ ფეხბურთზე, წლიდან წლამდე ვჩივით სათამაშო მინდვრების სიმცირეზე, მათს უფარგობაზე. განვიღო სეროშიც ვი. დიმიტროვის სახელობის საავიაციო ქარხნისა და არმიის სპორტული კლუბის სტადიონების ადმინისტრაციებმა ყოველმხრივი ხელშეწყობა აღმოუჩინეს ფეხბურთელებსა და მსაჯებს თამაშების მაღალ დონეზე ჩატარებულად. ფაქტიურად, ამ სტადიონებზე განვლო საქალაქო ჩემპიონატები, ხოლო განსაკუთრებული გაჭირვების შემთხვევებში დახმარებას გვიწვედა „შრომითი რეზერვების“ სტადიონის ადმინისტრაცია.

განსაკუთრებით მინდა ვილაპარაკო ამ ნაკლოვანებებზე, რომლებიც ხელს უშლიან ჩვენი რესპუბლიკის დედაქალაქში ფეხბურთის შემდგომ განვითარებას, მასობრიობისა და ოსტატობის შემდგომ ზრდას.

თბილისის საფეხბურთო კალენდარი საკმაოდ გადატვირთულია. შეჯიბრებათა შესაფერის დონეზე ჩატარებას ესაჭიროება შესაბამისი რაოდენობის კეთილმოწყობილი, მაღალხარისხის სათამაშო მინდვრები, გუნდებს კი ნორმალური სასწავლო-საწვრთნელი მუშაობისთვის დრო არ ჰყოფნით. კი-

დევე მეტიც: გვიჭირს კალენდარული მატჩების ჩატარებაც. ამა, გადავხედოთ ფიზკულტურული კოლექტივების ანგარიშებს, სადაც გრაფიკა — „სპორტული მაზეტი“ ხშირად ვსვდებით საფარჯით თუ სათამაშო საფეხბურთო მინდვრებს, მაგრამ, როცა საქმე საქმეზე მიდგება, ირკვევა, რომ მათი გამოყენება შეუძლებელია. საავიაციო ქარხნის, არმიის სპორტკლუბისა და „შრომითი რეზერვების“ სტადიონები წვეთია ზღვაში იმასთან შედარებით, რაც ჩვენ გვიჩრდება. უკვე 2 წელია გრძელდება მუდ-კამპოლის სტადიონის სათამაშო მინდვრის, კაპიტალური რემონტი. ეს დიდ დანაკლებად ემჩნევა საქალაქო ფეხბურთის განვითარებას. ვერ იქნა და ვერ მოწესრიგდა ლენინის სახელობის სტადიონის მინდვრის საქმე. აქ ერთდროულად მიმდინარეობს ფეხბურთელთა და მძლეოსანთა ვარჯიში. ისინი ფაქტიურად ხელს უშლიან ერთმანეთს ნაცვლად იმისა, რომ ეს საუკეთესო მაზა მაქსიმალურად იქნას გამოყენებული. ოდესღაც საქალაქო ღონისძიებათა ჩატარებას დიდად უწყობდა ხელს შამპანური

სწორედ ამ კოლექტივის წევრები სრულ უყურადღებობას იჩენენ საქალაქო მასშტაბის ღონისძიებათა მიმართ. ჩვენი საუკეთესო არბიტრები საკაშირთა ღონისძიებებზე ხალისით მიემგზავრებიან, მაგრამ თბილისის პირველობის მატჩების მიმართ გულგრილობას იჩენენ. მსახურა კოლექტივის პრეზიდენტმა ვერ შეძლო აქტიურ საქმიანობაში ჩაება ასეთი არბიტრები. ვანა მტკიცება უნდა იმის, რომ, ვთქვათ, მოსარდ ფეხბურთელთა კალენდარული მატჩი უფრო მაღალ სპორტულ დონეზე ჩაივლის, როცა მის მომხმარებელთა საკავშირო კატეგორიის არბიტრები?

სამუშაო, რომ ჯერ კიდევ გვიხდება ლაპარაკი სპორტულ ტანსაცმელზე. ნუთუ ძველია გუნდს ქონდეს ერთნაირი, კარგად მორგებული, სუფთა ფორმა? სამედიცინო ინსტიტუტის, არმიის სპორტკლუბის, მწვრთნელთა სკოლის, სპორტკლუბ „გამარჯებისა“ და შოკოლეტის სხვა ორგანიზაციის გუნდებს მინდორზე ხშირად ნახავთ სხვადასხვა ფერის, აჭრელებული და უსუფთაო ფორმით.

იყო შემთხვევები, როცა შეჯიბრების მონაწილე გუნდები არ ცხადებოდნენ კალენდარულ შეხვედრებზე. აქ მხრივ „თავი გამოიჩინეს“ № 1 ფეხსაცმლის ფაბრიკის, ორჯონიძის სახელობის ქარხნის, ფოსტამტის, სამხატვრო აკადემიის, გასთაპარატურის ქარხნისა და სხვა დაწესებულებათა გუნდები.

ზემოთ ჩამოთვლილი ნაკლოვანებები უახლოეს ხანში უნდა აღმოფხვრას.

ი. ბოზორაძე,
თბილისის ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტის ინსტრუქტორი, საქავშირო კატეგორიის მსაჯე.

ს უ რ ა თ ე: თბილისის 1969 წლის ჩემპიონი — სპორტკლუბ „უშბას“ გუნდი.

უხსბურთის პროგრესისთვის ჩვენს ქალაქში

ღვინობის ქარხნის საფეხბურთო მინდორი. ეს მაზა შემდგომში გადაეცა სპორტკლუბ „სინათლეს“. მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნად კლუბის მმართველობამ პირველივე დღიდან მოქლონი დაადო სტადიონს და ეს საუკეთესო მაზა ახლა ჩვენ მთლიანად დაკარგულია მიგვჩნია.

გაპარტახებულია სტუქალაქის სტადიონი, მოუწყობელია მედეალაქის სტადიონი. ასევე ხელადას გამოგვეცალა ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტადიონიც, სადაც რემონტი დაიწყო, მაგრამ მის დასრულებას ბოლო არ უჩანს. კაპიტალურ შეკეთებას მოითხოვს „ლოკომოტივის“ სტადიონის სათადარიგო მინდორი. დაუმატეთ მშას ისიც, რომ მწყობრიდან გამოვიდა „დინამოს“ სტადიონის საწვრთნელი მინდორი და თქვენთვის ნათელი გახდება, თუ რა გაჭირვებაში არიან გუნდები, რომლებსაც სურთ ნორმალურად, სრული ინტენსივობით აწარმოონ წვრთნა. ასეთივე დიდი ხიზნულები გვხვდება ჩვენც, როცა გვინდა დავგეგმოთ საქალაქო პირველობის კალენდარული მატჩები.

ძალზე უარყოფითად მოქმედებს ფეხბურთის განვითარებაზე მსახურა უკმაირი კვალიფიკაცია. თბილისის მსახურა კოლეგია ერთ-ერთ მოწინავედ ითვლება ჩვენს ქვეყანაში, მაგრამ

თორავტის გაგვიარ—ოთხი

დიდი ინტერესით წაგიკითხეთ სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელების დ. ცომიასა და ნ. ჩხატარაშვილის წერილები, რომლებიც ამას წინათ გამოქვეყნდა „ლელოში“. ლაპარაკია რეორგანიზაციაზე „ბ“ კლასის ფეხბურთელთა გათამაშებაში, აგრეთვე, რესპუბლიკური მასშტაბის შეჯიბრებებში.

უდავოა, საქართველოში გაიზარდა გუნდების რაოდენობა, მაგრამ საკითხავია, გვაქვს თუ არა რეალური შესაძლებლობა ვიყოლიოთ 12 გუნდი „ბ“ კლასში? მე ასე ვფიქრობ: თუ შევამცირებთ ჩვენი გუნდების წარმომადგენლობას „ბ“ კლასში და თორავტის ნაცვლად ვიყოლიებთ ოთხს, ეს მკვეთრად გაგვიუმჯობესებდა მაღალკვალიფიციური კადრების შერჩევას უმაღლესი ლიგის კოლექტივებისთვის. შეიძლება ახლა ყველა გუნდს ჰყავს თითო-ორი კარგი მონაცემების მქონე, პერსპექტიული ფეხბურთელი, მაგრამ მათ გვერდით თამაშობენ გაცილებით უფრო დაბალი შედეგებისა და უნარის სპორტსმენები და ამიტომ ნიჭიერები ვერ ავლენენ თავიანთ ტალანტს, უთანაბრდებიან უპირსბექტივებს, ითქვიფებიან საერთო მასაში და იკარგებიან.

„ბ“ კლასიდან რესპუბლიკურ პირველობაში გადასული გუნდები თვალსაჩინოდ აამაღლებენ ამ უკანასკნელის მნიშვნელობას. შემცირდება სამგზავრო ხარჯები, გაიზარდება საერთო შემოსავალი იმის ხარჯზე, რომ მეუბნები ქალაქების შეხვედრებს მუდამ დიდი რაოდენობით ესწრება მასურებელი. გულშემატკივარი ყოველთვის მეტ ინტერესს იჩენს ასეთი მატჩებისადმი და თვით ფეხბურთელიც მეტი მონდობით თამაშობს. არავისთვის საიდუმლოს არ წარმოადგენს, რომ ჩვენი გუნდების ერთმანეთთან თამაშს შეუდარებლად მეტი მასურებელი ესწრება, ვიდრე, როცა სათამაშოდ ჩამოღის აზერბაიჯანის ან სომხეთის ორმედიამე გუნდი.

მიზანშეწონილად მიგვჩნია „ბ“ კლასში საქართველოდან დარჩენ 4 კოლექტივი, ხოლო რესპუბლიკის ჩემპიონატი ჩატარდეს გუნდების დასავლეთისა და აღმოსავლეთის ზონებად დაყოფით. ზონებში თამაშება ჩატარდება ჩვეულებრივად მიღებული პრინციპით, ორ წრედ, ზონებში შესაბამის ადგილებზე გასული გუნდები შემდგომში გათამაშებენ საერთო ადგილებს. საქართველოს ჩემპიონი გადავა „ბ“ კლასში, ხოლო იქ ბოლო ადგილებზე გასული გუნდი გადაინაცვლებს დაბლა, რესპუბლიკურ გათამაშებაში. ყოველივე ეს გაზრდის საერთო ინტერესს, შეამცირებს სამომავლო ხარჯებს და საშუალებას მოგვცემს ერთად, კონცენტრირებულად მოვეყაროთ თავი პერსპექტიულ ფეხბურთელებს.

ორივე სიტყვა ასაკობრივი ლიგების შესახებ. რაიონებში ძნელია ახალგაზრდა ფეხბურთელთა შენარჩუნება. ბევრი უმაღლეს სასწავლებელს ეტანება, ზოგი სამხედრო სამსახურში მიჰყავთ და ა. შ. ამასთან დაკავშირებით, მიზანშეწონილად მიგვჩნია ფეხბურთელთა გუნდში ადგილი დაიკავოს არა ახაკის, არამედ თავის შესაძლებლობათა მიხედვით, 28 წლის ასაკში მოთამაშის წასვლა გუნდიდან გაუმართლებელია.

წ. სანძიმ, წულუკიძის „ფეიქრის“ მწვრთნელი.

თბილისის პირველობის საბოლოო ცხრილი

თ. მ. ფ. წ.	ქ.
სპორტკლუბი „უშბა“	22 16 4 2
პრუ-შენჯისა საზ-ბა	22 14 1 7
№ 8 მსუბუქი ტაქსაბის პ-რა	22 10 6 6
ბსპ	22 10 5 7
მსუფ-კამპოლის კომბინატი	22 7 8 7
კოლიტაქანიკური ინსტ.	22 8 5 9
უნივერსიტეტი	22 5 11 6
№ 1 სამშენებლო ატკ	22 6 7 9
ელეპტროტექნიკის ქარხანა	22 7 4 11
სამედიცინო ინსტიტუტი	22 6 5 11
№ 1 ატკომპრომინფორმაციული ქარხ.	22 5 4 13
№ 1 ფეხსაცმლის ფაბრიკა	22 4 4 14

ეროვნული გეგმით

ბურთელ ქალთა გუნდი გაუგზავნიათ.

„დინამოს“ რესპუბლიკური საბჭო სპარტაკიანის მოუშვადებელი იმიტომ შეხვდა, რომ ამ საზოგადოებაში, მის ფიზკულტურულ ორგანიზაციებში სათანადოდ არ ზრუნავენ „სსრ კავშირის ხალხთა IV საიუბილეოს სპარტაკიანისა საქართველოს სპორტული დედეგაციის მონაწილეობის“ შედეგებისა და რესპუბლიკაში მასობრივ-ფიზკულტურული და სპორტული საქმიანობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესა-

ხება რესპუბლიკის ზემდგომი ორგანოების დადგენილების ცხოვრებაში გატარებისთვის, სპორტის ყველა აუცილებელი სახიობის დაწერვა-განვითარებისთვის. ამიტომ ვერ მოუყარეს თავი 220 სპორტსმენს, რომელთა ნარბიულზე გამოყვანის უფლებასაც ცენტრალური საბჭოს სპარტაკიანის დებულება იძლეოდა.

შეიმჩნევა ისიც, რომ მასობრივ-ფიზკულტურული და სპორტული მუშაობა ჩამორჩა აფხაზეთის, აჭარის, ქუთაისის, აგრეთვე, სხვა ქალაქებისა და რაიონების

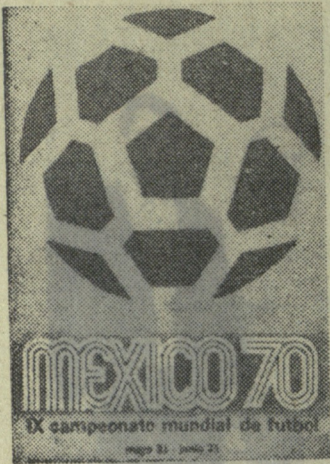
ორგანიზაციებში. მათს გუნდებსა და სპორტსმენებს მეტიმეტად დაბალი შედეგები ჰქონდათ რესპუბლიკურ სპარტაკიანში. საქავშირო სპარტაკიანის მზადების დროს სათანადო ყურადღება არ ეთმობოდა ნაკრები გუნდების სასწავლო-საწვრთნელი გეგმის შესრულებას, კონტროლს, არ მწყობოდა სამატრო, ამხანაგური შეხვედრები. „დინამოს“ რესპუბლიკური საბჭო არ ამოწმებდა მწვრთნელების საქმიანობას. რესპუბლიკური სპარტაკიანის მონაწილე 48 მძლეოსნიდან სათანადო ნორმა-

ტივები ვერ შეასრულა ცხრამეტმა, ხოლო ძალოსნობაში მოასპარეზე მს ათლეტიდან — თოთხმეტმა.

დაბალი იყო საქავშირო სპარტაკიანის მონაწილე ზოგიერთი სპორტსმენის ფიზიკური, ტექნიკური-ტაქტიკური და მორალური ნებელობითი მომზადების დონე. სპორტსმენთა ნაწილი წვრთნას გულგრილად ეკიდებოდა, ამიტომ ცენტრალური საბჭოს სპარტაკიანის წარმომადგენლად გამოვიდნენ ტყვიის მსროლელები ლ. აღიხანოვა, ა. ჭინტარაული, ტანმშვარ-ჭოში ი. ნინოშვილი, მოჭიდავეები გ. გულთაშვილი, ი. გოგირაშვილი, ი. ნიკოლაძე, მოცურავეები

მ. ყულიჩანოვა, ვ. სნიშჩიკოვი, მძლეოსანი ა. კოსტინი და სხვ. საქართველოს გუნდის შედეგებზე იმანაც იმეჭმედა, რომ საქავშირო ტურნირში სხვადასხვა მიზეზით ვერ გამოვიდნენ ჩოგბურთელი ა. მეტრეველი, მოჭიდავეები შ. ლომიძე და ა. მარგველიანი, ტანმშვარჭიშკრ. სიხარულიძე...

ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკური კომიტეტის კოლეგიის ხელმძღვანელები ნაკლოვანებების აღმოფხვრისა და სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიანისთვის „დინამოს“ ორგანიზაციების უკეთ მომზადებისთვის მიიღო სათანადო დადგენილება.

ითამაშებენ თუ არა მაროკოელები?

მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპიონატის პირველი ტურის ფედერაციის ერთ-ერთმა წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ თუ 10 იანვრის კენჭისყრა ერთ ქვეყნულ მოსახერხებელს მაროკოსა და ისრაელს, მისი ქვეყანა უარს იტყვის ფინალურ თამაშებში მონაწილეობაზე.

ვითარი თფიცილური განცხადება არ მიუღია მაროკოს ფეხბურთის ფედერაციისგან და კენჭისყრაზე არავითარი სპეციალური ღონისძიება არ იქნება მიღებული საიმოსოდ, რომ მაროკო და ისრაელი სხვადასხვა ქვეყნულ მოსახერხებელს, მაროკომ დროზე უნდა გაეფართოებინოს, დაემატა როუზმა, — რომ მის ნაცვლად ფინალში აფრიკის ჯგუფში მეორე ადგილზე გასული ნიგერია ჩაგრიცხვოთ. ეს ევროპის ან ლათინური ამერიკის ჩემპიონატი არ განსაკუთრებით ლაპარაკია მსოფლიო ჩემპიონატზე და სახელმწიფოთა დიდი უმრავლესობა კმაყოფილია შერჩევითი სისტემით“.

ფიფა-ს პრეზიდენტის აზრით, ერთადერთი სისტემა, რომელსაც შეუძლია შეცვალოს ახლანდელი, ესაა სამატრი მსხვედრათა სისტემა გამოთიშვით, რაც ყველა ქვეყანას შეეძლება მონაწილეობა მიიღოს შეჯიბრებაში, მაგრამ ეს ძალზე დიდ სამჯავრო ხარჯებს გამოიწვევს.

როუზმა შეაფასა მომავალი ფინალის მონაწილეთა ძალები და თქვა, რომ მათი უმეტესობა ადრინდელზე უკეთ თამაშობს. ასეთ გუნდებს მან მიაკუთვნა სსრ კავშირი, ბულგარეთი, რუმინეთი და იტალია.

როუზის ამ გამოსვლიდან რამდენიმე დღის შემდეგ უცხოურ პრესაში გამოჩნდა ცნობა, რომ ფიფა არ გამოირიცხავს შესაძლებლობას მაროკო და ისრაელი სხვადასხვა ქვეყნულ მოსახერხებელს. ეს გუნდები შეთხვედრიანაღმისა და ფიფა-ს ხელმძღვანელების შეწყვეტა. თითოეული მათგანის შეწყვეტა დღემდე დაახლოებით 25 დოლარი ჯდება, თანაც, დამატებით ისარჯება დღემდე 110 დოლარი ყოველ დღემდეცაა.

ხარჯები, ხარჯები...

მსოფლიოს IX ჩემპიონატი 35-40 მილიონი მექსიკური პესო (დაახლოებით 3 მილიონი დოლარი) დაჯდება, — განაცხადა ჩემპიონატის საორგანიზაციო კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა რ. ალატორემ. მასი სიტყვებით, ასეთ შემთხვევებში ორგანიზატორები არ განიცდიან მატერიალურ ზარალს, თუმცა მსოფლიო ჩემპიონატის მატჩებს არც ისეთი დიდი შემოსავალი მოაქვს, როგორც ლაპარაკობენ. ჩემპიონატის მომწყობ ქვეყანას შემოსავალს აძლევს სანასახოთი ღონისძიებები და ტურისტები.

„უცნობი“ გუნდი

ჩემპიონატის წინა ნომერში გამოქვეყნებული იყო შესარჩევ ჯგუფებში გამარჯვებული ყველა გუნდის შემადგენლობა, გარდა ისრაელისა. ფეხბურთის მოყვარულებს ვთავაზობთ ამ „უცნობი“ გუნდის შემადგენლობას: ვისოკერი, ბარი, ბული, პრიმო, როზენი, როზენტალი, ტალბი, სპიგალი, ფეგენბაუმი, სპიგლერი, შუმი.

მსოფლიო ირლანდიელი ფეხბურთელი ჯ. ბესტი ინგლისური გუნდების ფურცლებზე ამ ბოლო ხანებში სულ უფრო ხშირად ჩნდება ხოლმე მშვენიერ ასულთა გარემოცვაში. ამ სურათზე იგი გამოსახულია თავის საცოლესთან, დანიელ ფეხბურთელ ევა მარალსტედთან და მის მეგობრებთან ერთად ახალწლის წინაღამეს მანჩესტერში.

გაეგანო ნარსულთან

იგი მთელი თავისი ცხოვრებით რუსული სპორტის ისტორიასთანაა დაკავშირებული. ლენინგრადში მისი პატარა ბინის მთავარ ღირსშესანიშნაობას სპორტული ჭილადობისა და თანების კოლექცია შეადგენს. ეს ჭილადობა პატარა ნარსულთანაა. ისინი ჩვენი საუკუნის 20-ანი, 30-ანი წლების ცხოვრებაზე მოგვითხრობენ. ბევრს კარგად ახსოვს ამ კაცის ბრწყინვალე გამოსვლები ფეხბურთის მწვენიერ მიწებზე. თავად ვ. ბუტუსოვი ერთ-ერთი მათგანია, ვისაც შეუძლია გავიხიაროს საკუთარი შთაბეჭდილებები სტოკჰოლმის 1912 წლის ოლიმპიურ თამაშებზე, რომელშიც რუსეთი პირველად მონაწილეობდა ოფიციალურად.

იგი მაღალი, ახოვანი, ჭადრაკიანი, უკვე 76 წელი შეუსრულდა, მაგრამ, როცა გარდასულ დღეებს იგონებს და თვალბრწყინების ძველებური ნაპერწკლები აუკაფდება, სულ იოლად შეიძლება წარმოვიდგინოთ 18 წლის ვასია ბუტუსოვი, რუსეთის ნაკრები შევსების დედაქალაქის სტადიონზე რომ გამოქვეყნდა. იგი გვიამბობს: „დღევანდელი გავებით სტოკჰოლმი აქვე ორ ნაბიჯზეა. რეპტულ ლაინერს ორი-სამი საათი თუ დასჭირდება იქ ჩასვლისთვის. რუსი ოლიმპიელები კი მესხეთი ოლიმპიადის დედაქალაქში გემ „ბირმას“ მიჰყავდა, რომელიც ჩვეულებრივ ლიბავსა (დღევანდელი ლიბავი) და ნიუ-იორკს შორის დადიოდა. გუშინდელით მასსოვს, გამჯავრების დღეს — 12 ივნისს პანანაქება სცივ იყო. ჭილის ქულები ეროვნული რუსული ზაფთებით, დღევანდელის წვერებს რომ დაგვირგვინებ, ძალიან გამოვადგა. რუსეთის ოლიმპიურ კომიტეტს სახსრები არ იყო, რომ სპორტსმენებისთვის ერთნაირი კოსტუმები მიეცა. ამიტომ „ბირმის“ მგზავრები საქმოდ აჭრებულნი იყვნენ. გამოვსავის შეადგინდნენ მხოლოდ მდიდრულ მუნიციპალიტეტში გამოწყობილი ოფიცრები (ესენი უმთავრესად იყვნენ ტანმოვარჯიშეები, მოფარიაკეები, ჩოგბურთელები).“

გამჯავრების დროსაც დიდი არეულობა იყო. ვიდაცამ გემის გასვლის დრო შეცვალა და 10-ზე მეტ სპორტსმენს დაავიანდა. მათ შორის იყო რუსეთის ოლიმპიური კომიტეტის თავმჯდომარე ვ. სრენსკიცი. მათ ძლივს დაიყოლიეს სწრაფმავალი კატარის მებატრეოვი და ნახევარი საათის შემდეგ შეუერთდნენ დღევანდელს.

რუსეთის გუნდი შეჯიბრების დაწყებამდე სულ ორი საათით ადრე ჩავიდა სტოკჰოლმში, მაგრამ მის დაბინავებაზე არავის უფიქ-

სტოკჰოლმის ოლიმპიურ თამაშებში, 1912 წელს

რია, სტოკჰოლმის სასტუმროებში პასუხი მუდამ ერთი იყო: „ადგილები არ არის“. გენერალმა ვოეიკოვმა — რუსეთის გუნდის „ოფიციალურმა“ ზედამხედველმა, რომელიც სტოკჰოლმში ქაოქათა საიმპერატორო იახტით „სტრელათი“ ჩამოვიდა, სპორტსმენებს შესთავაზა „ბირმას“ იცხოვრეთო. მაგრამ ადგილების განაწილება კლასობრივი თუ არა, კასტობრივი მანც იყო. პირველი და მეორე კლასის კაიუტებში დაბინავდნენ ოფიცრები, სხვებს დანარჩენი ადგილები შეხვდათ და იძულებული იყვნენ უზარმაზარი ვირთხების მეზობლობას შეირგებოდნენ.“

... მაგიდაზე გაწვითლებული ფოტოსურათები გაჩნდა. აქ სურათებზე აღბეჭდილი არიან პირველი რუსი ფეხბურთელები, რომელთაც დღევანდელი გავებით საოცარი ტანსაცმელი აცვიათ. განსაკუთრებით სასაცილო ჩანს თითქმის კოჭებამდე ჩაშვებული ტრუსები.

ჩვენს გუნდს, რასაკვირველია, ჰქონდა თავისი ფორმა, — იგონებს ბუტუსოვი — ყვითელი პერანგები რუსეთის გერბით და ლურჯი ტრუსები. გუნდში შედიოდა 6 მოსკოველი და 5 პეტერბურგელი. მე კაპიტანად ამირჩიეს. რბილად რომ ვთქვათ, გუნდი სუსტად იყო მომზადებული. გამჯავრებამდე მხოლოდ ერთი საწვრთნელი თამაში ჩავატარეთ და მაშინვე დავისაჩეთ.“

რუსეთის ოლიმპიური გუნდის მატჩების შედეგები შემონახულია. პირველ შეხვედრაში ფინელებთან, რომელიც თითქმის თანაბარ დონეზე ჩატარდა, რუსები დამარცხდნენ ანგარიშით 1:2. ამასთან, გოლი, რომელიც ამ ოლიმპიადაში რუსეთის გუნდისთვის ერთადერთი აღმოჩნდა, გაიტანა სწრაფმა თავდამსხმელმა ვ. ბუტუსოვმა. სამჯავროდ, შედეგად მატჩი გერმანიის გუნდთან კატასტროფით დამთავრდა — 0:16. აი, რას წერდა იმ დღეში: „რუსების გუნდისა და უცხოელების თამაშის შედარება, სამწუხაროდ, გვიჩვენებს, რომ ფეხბურთში ჩვენ ვერ კიდევ ძუძუმწოვარა ბავლები ვართ.“

დაახლოებით ასეთვე შედეგები ჰქონდათ რუს ოლიმპიელებს სპორტის სხვა სახეობებშიც. გამოჩენილი იყო მხოლოდ ბერძნული რომაული ჭილადობა, სადაც ნ. კლიენმა ერთადერთი მედალი (30-რცხლსა) მოუპოვა რუსეთის გუნდს.

სტოკჰოლმში მეფის რუსეთი დაისაჯა ჩამორჩენილობისთვის, იმისთვის, რომ სპორტის გზა ამ ქვეყანაში ხალხისთვის დასშული იყო. რუსეთის გუნდის შედეგებმა ამ ოლიმპიადაში დიდი დისკუსია გამოიწვია პრესაში. წამოიჭრა საკითხი სკოლებში ფიზიკური აღზრდის გაუმჯობესების შესახებ. მაგრამ სიტყვა საქმედ არ ქცეულა.

... ვერ წარმოიდგენთ, როგორ გამიხარდა, როცა გავიგე, რომ მოსკოვმა 1976 წლის ოლიმპიადის მასპინძლად წამოაყენა თავისი კანდიდატურა, — ამბობს ვ. ბუტუსოვი. — დიდი ხანია დროა. ჩვენი სპორტსმენების მიღწევებს მთელი მსოფლიო იცნობს.“

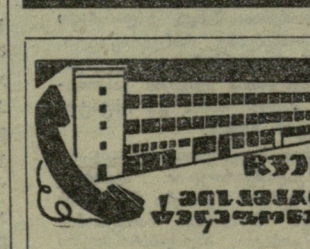
საუბარი დასასრულს უახლოვდება. ჩვენ კიდევ დიდხანს ვათვალიერებთ უნიკალურ ფოტოსურათებს და ფეხბურთის სამკრთელ ნიშნების პატარა, მაგრამ ძალიან საინტერესო კოლექციას.

ფეხბურთი კვლავ დიდი გატაცება ვეტერანისთვის. იგი ლენინგრადში არც ერთ მატჩს არ ტოვებს უყურადღებოდ. „წინის“ წარმატებებს სიხარულით აღვივებს თვალს. დიდი გულშემატკივარი იყო სსრ კავშირის ნაკრებისა, რომელშიც მებრძოლ მსოფლიო პირველობის საგზური მოიპოვა.

„ჩემი ოცნებაა, — გვითხრა გამოთხოვებისას ბუტუსოვმა, — მექსიკაში წავიდე და მსოფლიოს საუკეთესო ფეხბურთელები ვნახო.“

ლ. კოვალისკა.
(საკლესის სპეც. კორ.).
ლენინგრადი.

რედაქტორი მ. პაპაბაძე.

გაზეთი გამოდის ყოველდღე, გარდა ორშაბათისა და პარასკევისა.
რედაქციის მისამართი: თბილისი-8, ლენინის ქ. № 14, დეკემბრისთვის — თბილისი, „ლილო“. ტელეფონები: რედაქტორი — 89-50-14, რედაქტორის მოადგილე — 93-97-51, პასუხისმგებელი მდივანი — 93-97-52, მასობრივ-ფიზიკულ-ტურული და მოსწავლე და სოფლის ახალგაზრდობის განყოფილებები — 93-97-55, სპორტული განყოფილება — 99-56-47, 93-97-53, ფეხბურთის განყოფილება — 93-97-56, ჭადრაკის განყოფილება — 93-97-57, წერილების განყოფილება — 93-97-54, მემანქანეთა ბიურო — 93-97-50, ფოტოლაბორატორია — 93-97-58, გამოშვები — 93-98-81.

ტიურ სპორტს. მას განზრახული აქვს ისტორიისა და გეოგრაფიის სასწავლებლად იმუშაოს.

△ მისიკო. პროფესიონალ მოკრივეთა შორის მსოფლიო ჩემპიონმა „ბუზის“ წონაში ტორესმა (მექსიკა) 15-აუნდში ან ბრძოლაში ქულებით დაამარცხა ამ წოდების მძაბრებელი პავანატი (იპონია).

△ პლანცა. იუგოსლავიის სათბილაშური სპორტის ფედერაციის გადაწყვეტილებით რეკონსტრუირებულ იქნება ამ ქალაქის დიდი ტრამპლინი და მისი საპროექტო სიმაღლე 170 მეტრს მიაღწევს. ვარაუდობენ, რომ „მფრინავ მოთხილამურეთა“ 1974 წლის მსოფლიო ჩემპიონატი სწორედ ამ ტრამპლინზე გაიმართება.

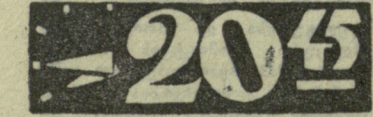
△ მიმზისი (აშშ). ამერიკელმა ტინერმა ამ ქალაქის დარბაზში 50 იარაღი 5,1 წამში გაირბინა, რაც ახალი მსოფლიო მიღწევაა.

△ სანტა-ბარბარა. მეხიკოს ოლიმპიადის ჩემპიონმა, ათქილში მსოფლიო რეკორდსმენმა ბ. ტუმეიმ და ტოკოს ოლიმპიადის ჩემპიონმა, ინგლისელმა მ. ბიგნელმა იქორწინეს. 20 გამოჩენილი სპორტსმენის გარდა, ქორწილს ესწრებოდა მიგნელის 7 წლის ვაჟიშვილი, რომელიც მას პირველი ქორწინებიდან ჰყავს. ტუმეიმ იქვე განაცხადა, რომ თავს ანებებს აქ-

დან ჩამოტანილი ნუშის ხის რტო უსაჩუქრეს სპორტის დამსახურებულ ოსტატ ო. ვალუსტოვს მისმა მოწაფეებმა. ასე აღინიშნა საბჭოთა ალმოსვლეების ენცკლოპედიული გიგანტის — ნურკის ჰიდროელსადგურის მშენებლებმა ცნობილი მთამსვლელის 60 წლისთავი. საინტერესოა აღინიშნოს, რომ გა-

ლუსტოვმა სსრ კავშირის ყველა „შედათასისზე“ შედეგა ფეხი. ვალუსტოვი 6 წლის წინათ მიიწვიეს ვალსადგურის მშენებლებმა, რათა მათ შთიანი კლდეების დაყრბაში დახმარებოდა. და აი, გამოცდილმა მთამსვლელმა კლდეზე მცოცავთა მთელი რაზმი გაიშარდა. მისი მოწაფეთაგან მერე ბევ-

რი (პ. ობილოვი, ვ. შრამკო და სხვ.) ვახდა ტაქიკეთის მოწინავე მთამსვლელები. სსრ კავშირის მრავალგზის ჩემპიონი ვალუსტოვი კვლავინდებურად აღსავსეა ენერგიით. შარშან იგი ლენინის პიკზე გამართულ მასობრივ აღბინიადაში მონაწილეობდა.

◆ წარმატი (ტაჯიკეთი), 7 იანვარი. ვახშის ქედის მწვერვალები-